

NIELS TYBJERG

Gartneribestyrer

IN MEMORIAM.

Den 24. januar døde forhenværende gartneribestyrer, een af banebryderne af drivhusgartneri på Island, på Reykjum i mosfellssveit Niels Tybjerg, i Næsby på Fyn. Han fødtes 9. marts 1905 på Fyn, voksede op ved gartnerierhverv, som senere blev hans livsgerning. Efter at have været afdelingsleder på Vilvorde gartneriskole, rejste han til Island i foråret 1931, og blev gartner hos Laurids Boeskov, Blomvangi Mosfellssveit. Året ~~blev~~¹⁹³⁴ blev han bestyrer på Reykjum, hvilket han forblev indtil han 1948 flyttede til Danmark.

Niels var middelhøj, slank, hurtig i vendingen, og havde godt håndelag for al slags arbejde. Øjnene var skarpsindige og livlige, utålmodig, hvis arbejdet ikke gik fra hånden, og ofte fik eleverne det at mærke. Han var en god læremester, og havde indsigt i mange ting, hvilket især kom frem på tomandshånd. Hans dagbøger er store, også af indhold, det ville være en god sag værdig for gartnere at udgive dem i bogform. Når drivhusgartnernes historie skal skrives, vil de være een af foregangsmandenes første kilder. Niels tog årlig 3 - 8 lærlinge. Elevlønnen var ikke stor i 1940 - 5 kr. ugentlig det første år, foruden kost, logi og vedligehold af tøj. Derefter steg lønnen årligt. For morskabs skyld skal nævnes at kørselspenge til Reykjavik kostede 1 kr. Biograf 1 kr. og kaffæ i Hressingarskalanum kostede 1 kr.

Akuratesse, ordentlig omgang, god opførsel og præcision krævede Niels af sine elever, og lagde megen vægt på, at disse krav blev opfyldt.

På Reykjum var altid mange danske gartnere, dansk var hovedsproget, og islandingene lærte sproget, hvilket blev dem en stor hjælp, når de søgte videreuddannelse i Danmark.

Niels arbejdede meget i gartnernes foreningsliv. Han var formand for Islands gartnerforening 1939-41, i bestyrelsen 1937-39 og 1944-46, og revisor 1937-39, var udgiver af årsskriftet 1939-41 og skrev meget i det, medens han opholdt sig her i landet. Se forfatter og emne i årsskriftet.

Niels var ivrig tilhænger af gartnerudstillinger, og forestod på Islands vegne for mange af dem. De tog del i den nordiske gartnerudstilling i København 1937, og Niels stod for Islands deltagelse i den.

Den 2.-6. september 1938, var der udstilling af grøntsager, blomster, værk-tøj, gartnerbøger og husholdningsartikler, hvor Niels var formand for udstillingsnævnet.

Den største og mest forskelligartede gartnerudstilling, som har været holdt her i landet, var 5.-10. september 1941, den foregik i en hal på hjørnet af Tingata og Gardastræti i Reykjavik. Niels var udstillingens styrer, og der kom hans evner som tilrettelægger frem. Ved landboudstillingen 28. juni - 15. juli 1947, var han i bestyrelsen for gartnerudstillingen.

Niels var formand for gartnerforeningens forsøgsnævn 1947, som gjorde sammenligningsforsøg med nogle kål- og kartoffelsorter, og deres udvikling 1947-48. Disse blev forelagt jordbrugsnævn, men resultaterne blev aldrig fuldført.

Mange forsøg gjorde Niels med dyrkning i drivhuse, og den varme jord, mest omfangsrig var forsøgene med sorter og mængder, hvorimod såtid og gødningsforsøg kom i anden række. Ved sammenligning mellem fiskemel og kunstgødning, viste det sig at fiskemel var velegnet, men da protesterede konsulenterne i Reykjavik, selv om de ingen erfaring havde i gødningforsøg og jordbrugsanalyse.

Bl.a. arbejdede Niels med krydsning af nellikesorter, og krydsede forskellige farver, og viste at de deltes efter mendels.

Størst opmærksomhed vakte Niels forsøg med kunstigt lys, som han startede i 1943. Neonlys blev det mest foretrukne ved fremelskelse af småplanter og deres trivsel. Drivhusgartnere har billig varme, men de islandske vinternætter er lange, og på grund deraf er dyrkning om vinteren begrænset uden lys. Ved brug af kunstigt lys, er det muligt at forlænge dyrkning i drivhusene. Allerede ~~xx~~ nu er der gode muligheder for dette, men elektricitet er endnu urentabelt og for dyrt, lige som 1943, da Niels gjorde sine forsøg.

Niels tog megen del i gartnerens salgsforenings arbejde. Han var medstifter og i bestyrelse og repræsentantskab fra starten 1940-48.

Min medfølelse samler sig ved hans død, om hans enke Herdis, og deres 7 børn.

Einar I. Siggeirsson.